

van Hollandse boerenafkomst, van beroep modelmaker op een Rotterdamse scheepswerf, is in 1884 op eigen gelegenheid naar Transvaal gekomen, daar werd hij bouwmeester, en verscheidene van de oudere regeringsgebouwen zijn het werk van de oude heer Pierneef. Zijn vrouw, van oorspronkelijk Franse afkomst, was de dochter van een Vrijstaatse schoolmeester.

Pierneef's eerste onderwijs kreeg hij op de Staatsmodelschool, en de tekenonderwijzer daar was de Hollander Hondius. Na de Boeren-oorlog, in 1901, trok de familie, om gevangenschap van de vader te ontgaan, naar Nederland terug, waar ze twee jaar, in Rotterdam, bleven. En deze twee jaren hebben de ogen van de jonge Pierneef geopend voor de Hollandse schilderkunst. Z'n vrije uren bracht hij in Boymans door, en tentoonstellingen trachtte hij trouw te bezoeken. Een winter heeft hij de avond-tekenlessen van de Akademie bijgewoond. In die tijd begint hij zelfstandig te schilderen, meest figuren en dieren. Zuid-Afrika echter trok moeder en kinders onweerstaanbaar, en de vader hoorde naar hun stem.

'n Tijdje werkt Pierneef in Zuid-Afrika alleen verder, weer in z'n vrije tijd, want nu bibliothekaris aan de Staatsbibliotheek, maar in 1906 gaat hij in de leer bij F. Oerder, destijds in Pretoria gevestigd.

Ondanks z'n „leermeesters" is Pierneef een self-made artiest. Zijn begaafdheid heeft zichzelf gevoed door een onverschrokken idealisme. In de laatste jaren geniet hij de erkenning, van Engelse kant zowel als van Afrikaans-Nederlandse, waarop hij nu recht heeft en die hem zeer schraagt in z'n ondernemingslust.

Sterk zijn dus de banden die hem aan Nederland binden, opnieuw versterkt door z'n huwelijk met een Nederlandse vrouw; de Afrikaners mogen echter in hem met recht hun tiepiese eigen schilder zien.

Zijn werk draagt de stempel van z'n prettig, open karakter. Men beschouwe z'n kop, geboetseerd door Fanie Eloff, een kleinzoon van President Kruger. Er is geen gekompliceerdheid of geraffineerdheid. Onmiskkenbaar Hollands is het tiepe. De Hollandse deugden — ik neem ze over uit „Rembrandt als Erzieher" —: bedrijvigheid, vrijheidsliefde, diepte van gemoed, eenvoud, Pierneef heeft ze in Hollandse mate. Z'n bedrijvigheid is groot, het schilderen z'n handwerk, zoals bij de zeventiende-eeuwen. Vrijheidsliefde, stellig een erfenis van z'n ouders, niet het minst van z'n vader, wil bij hem de kant uit van ongebondenheid. „Ek is 'n barbaar" zegt Pierneef, met zekere ironie, die de uitspraak tempert. Gemoedsdiepte is meestal moeilijker aan te tonen, spreekt het meest uit z'n heimwee naar de Transvaal, naar het ongerepte bosveld, z'n open werkplaats. Eenvoud spreekt uit z'n persoon al evenzeer als uit z'n werk. Zelfverheffing of 'n artistiek fluwelen jasje heeft hij niet.

Pierneef's altijd „jeugdige" eigenschappen spreken wel het sterkst